

POSLEDNÍ UZEL

**Jedno téma,
osmnáct různých pohledů.**

POSLEDNÍ UZEL

Jedno téma,
osmnáct různých pohledů.

Sborník nejlepších příspěvků
literární soutěže OSKAR 2020.

POSLEDNÍ UZEL

Sborník literární soutěže OSKAr 2020

Vydal Martin Kolářček – E-knihy jedou v roce 2020

Sestavili: Pavel Mondschein, Martina Mátá Nosková

Texty © Kolektiv autorů 2020

Obálka, grafická úprava, ilustrace © Martina Mátá Nosková 2020

ISBN 978-80-7644-700-4

Literární drbna 11/2019

OSKAR 2020 VYHLÁŠEN!

Byl vyhlášen druhý ročník literární soutěže.

Facebooková komunita znovu ožila literární výzvou - dva její členové PM a MMN vyhlásili **očekávaný druhý ročník prestižní literární soutěže OSKAR!** Téma tohoto ročníku je **POSLEDNÍ UZEL.**

Zúčastnit se může každý bez rozdílu věku, kdo udrží pero nebo klávesnici. Soutěží se ve dvou kategoriích - **proze a poezii. Žánr není omezen.** Termín odevzdání prací je **29. 2. 2020.**

Sami čtenáři pak vyberou nejlepší z nejlepších, které budou vydány ve sborníku. Hlasování končí 30. 4. 2020 a hlasovat může každý člen facebookové komunity.

Přejeme všem čtenářům hodně štěstí v tomto velkém literárním klání!

-LD

OBSAH

NAHÝ OBĚD S LOLITOU (Lukáš Boček)	7
KLAMOŽRAVKA (Lucie Ortega)	40
OPUŠTĚNÁ TRAMVAJ (Marek Kožušník)	57
TŘINÁCT SCHODŮ (Martina Mába Nosková)	60
VYSLYŠENÁ MODLITBA (Hana Mičová)	77
JAKO PRINCEZNA (Dagmar Digma Čechová)	86
TANEC SE SMRTÍ (Jana Žirafice Fialová)	96
TŘETÍ PŘÁNÍ (Marek Kožušník)	98
ZÁSADOVEJ CHLAP (Dagmar Česká)	122
NEVERMORE (Petra Lejsková-Langová)	129
PAN SVOBODA (Andrea Pořízková)	132
INVAZE, KTEROU SI NIKDO NEPŘÁL (Martin Koláček)	144
VRAČÍM SE ZPĚT SAMA (Zuzana Fílová)	152
PROKRASTINÁTOR STOLETÍ (Lucie Peřinová)	154
O BÍLÉM SLONOVI (Petra Lejsková-Langová)	179
UZLY NA KAPESNÍKU (Lukáš Krab)	200
TAK UŽ HO UMÍM! (Markéta Damková)	201
PŘIJDU PRO TEBE (Pavel Mondschein)	221

NAHÝ OBĚD S LOLITOU

Lukáš Boček

„Jak jsi to tenkrát říkala?“

Překvapeně se k Tomášovi obrátím.

„Myslím to s tím Hemingwayem a jeho puškou. V kolika ji dostal?“

„Ve dvanácti.“

„Ve dvanácti...“ zopakuje zasněně. „A jeho táta, kterej mu ji dal, se podobnou zbraní potom zastřelil, ne? Pamatuju si to dobře?“

„Jo,“ přikývnu. „A nakonec se takhle zabil i sám Hemingway.“

Tomáš zabručí cosi o uzavřeném kruhu a oba se pak díváme na noční oblohu plnou mihotavých hvězd.

„Jestli tohle nebyl fakt dokonale pitomej dárek, tak už nevím co.“

„Jak tě to vůbec napadlo?“ otočím se k němu. Mám pocit, že oproti předešlým večerům je něco jinak.

Než odpoví, hřbetem ruky si přejeđe po čelisti. Jako vždycky, když přemejšlí.

„Ani nevím. Jen jsem si vzpomněl, s jakým zápalem jsi vyprávěla o jeho životě. Měl jsem tehdy dojem, že víš snad všechno na světě, s úsměvem si přihne z lahve becherovky. Během večera jsme ji skoro celou vypili.“

„Ale prdlajs. Tyhle věci se akorát pamatujou líp než jiný.“

„Jako třeba to, že je důležitý v autě vozit tažný lano, co?“

„Třeba,“ přitakám a taky si cucnu. Decentně, jako dáma.

Tomáš udělá pár vrávoravejch kroků k řece a uleví si do vody.

„Tahle sebevražda...“ promluví zády ke mně, „to je ale pěkný svinstvo.“

Nevím, co na to říct. A tak jen poslouchám to jemný zurčení vody.

„No fakt. Nezdá se ti? Prostě si takhle řekneš: ‚*Hele a dost*‘, do pusy si nacpeš hlaveň, zmáčkneš spoušť a... najednou prostě nejsi.“

Do nočního ticha se ozve zvuk zipu u kalhot a Tomáš se zarazí. Otočí se a já mám pocit, že mu došlo něco, nad čím nikdy nepřemejšlel.

„Takhle by to přece bejt nemělo, ne?“

Pomalů přikývnu, ale jsem si téměř jistá, že to nevidí.

„Vždyť z toho akorát vyplývá, že žít je vlastně daleko těžší než umřít. To nedává smysl! Proč by se jinak všichni smrti tak báli?“

Mám v sobě až moc alkoholu na nějakou smysluplnou odpověď. Tomášovi to ale očividně nevadí: položí se do suchý trávy, rukama si podepře hlavu a dlouho mlčí. Ani pít už nechce, jak mi naznačí, když mu podávám lahev.

Toho večera promluví už jen jednou.

„Něco ti povím,“ nadechne se zhluboka, „zabít se podle mě můžou jen srabi. Ti největší. A vlastně se moc neliší od všech těch lidí, co nikdy v životě nedokážou napřímo říct, co maj dovopravdy na srdci! Ti mě serou snad ze všeho nejvíc.“

Víc neřekne. Jen se zničehonic zvedne z trávy a bez rozloučení odejde.

Koho tím myslel? Nechápatě se za ním dívám, dokud ho nadobro nespolkne tma.

Ještě dlouho pak sedím na břehu a myslím na to, že o tomhle klukovi zřejmě nevím ani z půlky tolik, kolik bych měla. Jarní noc už jen dál chladne a ve mně se rozroste stud za všechno, na co jsem se ho nikdy nezeptala, ačkoliv si to zřejmě zasloužil. Nakonec mi tak nezbyde, než si to přidat do katalogu osobních selhání.

A že jsem jich za dobu, co se známe, nastřádala víc než dost.

Ta zima, kdy jsme se s Tomášem viděli poprvý, byla naprosto příšerná.

K překvapení všech tenkrát napadlo tolik sněhu, jako by se snad celá země v nestřeženým okamžiku přesunula někam na Sibiř. Bílý závěje se táhly daleko k horizontu, oblohou plula nekončící

peřina nízkých šedivých mraků a všechno sevřel neústupnej mráz. A mrzlo tak intenzivně, že brzo nešlo s tou bílou pohromou jakkoliv zápasit. Já osobně jsem to vzdala vcelku záhy a celý dny strávila zalezlá v posteli s knížkama a čajem. Ostatně – co o Vánocích dělat jinýho, když člověk žije sám? Možná jsem si tu kalamitu nakonec i oblíbila.

Jak se ovšem ukázalo, moje zasněžený nicnedělání nemělo trvat dlouho. Právě tehdy jsem totiž dostala zprávu, že mě berou. A tím myslím svý první zaměstnání.

Kdesi za Prahou na malým gymplu, kam jsem po promoci poslala životopis, umřela češtinářka a tamní ředitel si jako náhradu vyhlídnul zrovna mě. Vidina, že už nebudu muset dělat korektury, mě lákala. Nebyla jsem si ale jistá, jestli skutečně mám na to, abych učila. Chvíli jsem si to zkoušela představit a na mapě jsem při tom sledovala tu maličkou tečku zapomenutou kdesi v Brdech, která by za normálních okolností rozhodně nebyla mojí první volbou. To ani omylem. Vlastně jsem se bála, že na podobný škole se proměním v jednu z těch učitelek v propínacím svetru, co nevraživě chodí po chodbách, při každým kroku zacinkaj absurdně objemnýma klíčkema a na všechny strany volaj: „Kázeň!“, pokud se někdo jen opováží trochu zrychlit krok. Bohemistiku jsem se zdráhala studovat snad jen kvůli tomu.

Na nabídku postaršího ředitele, kterej po telefonu zněl až podezřele entuziasticky, jsem přesto kývla. Musela jsem si proto dát do pořádku svý starý auto a pustit se do příprav svýho budoucího pedagogickýho působení. Jak mi totiž ředitel Sedláček oznámil, měla jsem převzít hodiny češtiny a literárního semináře v posledních dvou ročnících. Rovnou plná palba, napadlo mě a rozečtenou knížku na zbytek Vánoc nahradila skripta z vejšky.

S blížícím se dnem nástupu pak ve mně bujela úzkost. A já si tak při každým pohledu z okna vlastně přála, aby nasněžilo ještě víc a já už nikdy nikam nemusela.

Navzdory nervozitě se první lednový pondělí nasoukám do omlácený toyoty a vydám do tý mimopražský divočiny, co mě poslední dobou straší v každým snu.

Po pár kilometrech mi překvapeně dojde, že nebejt mýho cíle, byl by to docela hezkej výlet. Bílý lány se jemně třpytí proti slunci, co občas vykoukne mezi mraky, stromy jsou obrostlý závějema a další sníh se jemně sype z nebe. Úplná pohádka.

Jakmile ale sježu z dálnice, radost z mýho *roadtripu* mě docela opustí. Okresní silnice, který nikdo nestíhá pořádně prohrnovat, tu jsou nezvykle úzký. Kolem se z obou stran tyčí ledový hradby a já co chvíli cítím proklouznutí kol. Podle navigace zbejbá posledních pár kilometrů, utěšuju se. Cesta však klouže čím dál víc. Jedu sotva krokem a děším se každýho dalšího svahu. Sotva se držím na silnici a v poslední zatáčce před zapadlým městem se bez varování naplní moje nejhorší obavy – řízení jednoduše nezvládnú.

Auto se zničehonic roztočí a já jen zběsile šlapu na brzdu. Snažím se trochu srovnat směr, ale je to houby platný.

Tak v týhle díře já umřu? probleskne mi hlavou a vzápětí se ozve rána.

Dobrý, žiju. Jen auto na tom už od prvního pohledu není zrovna nejlíp. Předek má promáčknutej od stromu, do kterýho jsem to napa-sovala, a zpod kapoty se hustě kouří. Zkusím nastartovat, jenže neúspěšně.

Nějakou dobu se klepu v mrazu, dokud z protisměru nevykouknou dvě žlutý světla. Auto zastaví, ven vyleze chlápek ve středních letech a hned po něm mladej kluk, co mu je dost podobnej. Jsou vysocí, maj ostrý lícní kosti a zářivě modrý oči. Nebejt věkovýho rozdílu, jsou takřka k nerozeznání.

„Jste celá?“ zeptá se ten starší.

Přikývnu a nesouvisle popíšu, co se stalo. On mávne rukou.

„To budou jen plechy,“ snaží se mě utěšit. „Máte lano?“

„Lano,“ opakuju.

„Na odtažení.“

„Lano... Na odtažení...“ koptám a bezradně se rozhlížím kolem sebe.

Chlápek se bez jakýkoliv škodolibosti zasměje a synovi prstem ukáže na kufr mého auta. Tam ale krom nepořádku a prošlý lékárníčky nic nenajdou.

„Tak vezmi naše.“

Kluk projde těsně kolem mě, usměje se a na okamžik si mě prohlídne. Jako by chtěl zjistit, jestli jsem podobně nablblá za všech okolností.

„Pod kopcem je servis. Hodíme vás tam. Vy asi nebudete místní, co?“
Zavrtím hlavou. „Jsem tady poprvý. Budu učit na gymplu.“

Chlápek se znovu rozesměje.

„Tomáši, slyšíš to? Vypadá to, že sis právě zařídil lepší známky.“
Cože? Nechápavej pohled promluví za mě.

„Stará Jeřábková byla naše sousedka. A Tomáše učila.“

No jo, malý město, dojde mi. Dřív než ale dokážu říct cokoliv nahlas, oba mě zavalí instrukcema, který musím dodržet, abysme cestou do servisu nebourali znovu. Kejvám a kejvám, ale za volant mého auta se nakonec posadí sám Tomáš. Prej pro všechny případy. Já zvládnou tak akorát oběma poděkovat.

Než se zpoceným mechanikem ve městě všechno vyřídím, nějakou dobu to trvá. Nakonec pěšky dojdu k budově gymnázia a přemejšším, jak je na mě asi pohled: v jedné ruce nesu natrhnutou igelitku s přípravama a v druhé tažný lano, který jsem zapomněla vrátit. Jsem promrzlá, roztřesená, bez auta a mám hodinu zpoždění.

Lepší entré je si ani přát nemohla.

Můj malej karambol mi ředitel s úsměvem promine. Nabídne mi kafe, vysvětlí pár základních pravidel a rovnou mi dá podepsat smlouvu. Patnáct minut nato už stojím ve třídě a snažím se o svoji první hodinu literatury. Pochopitelně za moc nestojí.

První týdny na gymplu jsou pak přinejmenším hektický.

Než mi opraví auto, vstávám den co den ve čtyři, abych stihla ranní courák do ústavu. Většinou jsem tam jedna z prvních, a to minimálně hodinu před začátkem vyučování. Ukáže se, že to je tak akorát chvíle na to, abych se vzpamatovala z časového posunu Praha – venkov a v kabinetě si vyposlechla každodenní nářky svých dvou kolegyň.

Jsou dvě. Jana (netěší mě sdílet jméno zrovna s ní) je zhruba padesátiletá svobodná matka, co každou přestávku dobrovolně tráví korzováním v přízemí aby, přesně jak mě děsilo, vynadala každému, kdo se jen zle podívá anebo nedejbože není přezutej. Ivana, její bezdětná kamarádka, dělá to samý – akorát na rozdíl od Jany jen v době, kdy jí to určuje její rozvrh služeb. Když nemusí, sedí rozvalená na svý rozvrzaný židličce a nadává každému, kdo se opováží vstoupit do kabinetu. Důvod pro spršku pasivně agresivních poznámek se vždycky najde. V tom Ivana vyniká.

Moje přítomnost naštěstí ani jednu nijak zvlášť neobtěžuje. Když sama nemusím vykonávat *dohled* na chodbách (*dozor* se prej říká pouze ve vězení, jak zdůraznil ředitel na poradě), většinou sedím tiše u okna, kde na mě zbyl stůl po nešťastný Jeřábkovy. V tichosti si třídím svý poznámky do hodin a u toho poslouchám bučení krav z nedalekého kravína (aby to bylo pestrý, výhled na něj zakrejšvá prasečák, co o sobě dává vědět pro změnu svým odérem).

Do řeči se dáváme vlastně jen ve chvíli, kdy dojde na náš společnej předmět, literaturu. Jana s Ivanou v tomhle směru zcela souzní a hovor pod jejich vedením se pokaždý stočí k opěvování ruských, potažmo sovětských autorů. Školní knihovna, jak mi obě soudružky v přestrojení s patřičnou radostí ukážou, nabízí neobyčejný množství obskurních děl týhle bohulibý provenience, za jejichž velebení by kdekoliv v Praze hrozil minimálně vytýkací dopis. Tady ovšem ne. A mě to ani nepřekvapuje. Tak nějak to zapadá do místního koloritu.

„Ten Šolochov, to byl autor!“ pochvaluje se svazáckou hrdostí Jana krátce potom, co mi zkontroluje prezentaci na ruskou

literaturu dvacátýho století. Sama jsem ho tam dala jen proto, že dostal Nobelovku.

„Kam se na něj hrabou nějaký Fitzgeraldové, Goldingové nebo všichni ti ufnukaní existencialisti. *Osud člověka*. To je příběh!“

Ze zdvořilosti přikývnu, myslím si svý a nechám Ivanu, aby Janě (jako už tolikrát) pochválila vytříbenej vkus. Obě se pak zaberou do rozhovoru o soudruhu Sokolovi a jeho heroismu a já se pomalu roz-pouštím hanbou.

Jestli se mýmu kulturnímu šoku, kterež dennodenně prožívám, něco vymyká, jsou to především interakce se samotnýma studentama. Jen díky nim jsem se na škole v prvních týdnech nezbláznila. Jak se totiž ukázalo, studenti se na rozdíl od mých kolegů (ve většině případů) nezasekli v čase. Jsou vnímaví, otevření dialogu, zpravidla je zajímá všechno, co pro ně po nocích připravuju, a krom toho mě často překvapí svýma otázkama. Většinou pozitivně.

Někdy ovšem stačí málo, aby se diskuze zvrhla docela jinam, než jsem plánovala. Stejně jako během hodiny, kdy se v oktávě poprvý zmíním o beatnících.

„Ty se prej učit nemáme.“

„Kdo to říkal?“

„Mládková. Prej to byli fetáci.“

Ivana, kdo jinej. To mě mohlo napadnout.

„Drogy jim cizí nebyly,“ přiznám, „ale přesto svojí tvorbou dokázali ovlivnit celé generace autorů. To jako důvod, proč bychom o nich měli vědět, stačí, ne?“

„A nevdá, že vraždili svý manželky?“

Překvapeně se otočím k brejlatý holce v první lavici. Mám ji docela ráda, mívá zajímavý postřehy. Jen by možná nemusela na znamení svý výjimečnosti pořád listovat ve sbírkách od Bukowskího a tvářit se přezíravě ke svýmu okolí.

„Myslíš Burroughse?“

Přikývne.

„On fakt někoho zabil?“ ozve se vzadu.

Uměla jsem si představit i lepší způsoby, jak uvést nového autora, ale rozhodnu se to přijmout jako výzvu.

„Byla to nehoda. Alespoň to tak sám Burroughs prohlašoval.“

„A co se stalo?“ zeptá se Tomáš. Ten, co mi začátkem ledna pomohl s autem.

Nadechnu se a pustím do výkladu. Jako obvykle si u toho dávám děsného bacha na spisovnost. Jsem teď přece češtinářkou z povolání.

„Ačkoliv věděl, že je homosexuál, hned dvakrát se oženil. Poprvé to udělal proto, aby pomohl jistě židovce získat americké občanství. Krátce poté se rozvedli. Naproti tomu druhé manželství trvalo déle, a dokonce z něj vzešel i syn, co se později také stal spisovatelem. Rodinné soužití ovšem skončilo ve chvíli, kdy se autor *Nahého oběda* – nutno dodat, že značně posilněný omamnými látkami – rozhodl se svou ženou sehrát scénku z Viléma Tella. Místo jablka posloužila šampuska. Bohužel se ale Burroughs netrefil a svou manželku na místě zastřelil.“

Ve třídě to zašumí.

„Tak to bysme radši neměli hrát žádný divadlo s Weissem!“

Pár lidí se uchechtne, ale zbytek se tváří stejně nechápavě jako já.

„Myslíš kolegu Weisse? Pana tělocvikáře?“

„Jo, tu obtloustlou cvičku,“ přisadí si jeden z třídních klaunů.

Pro tentokrát jeho poznámku vyřeším jen káravou domluvou (sama sobě se v duchu musím pro svoji vážnost smát) a radši se k ničemu z toho dál nevracím. Řeč svedu k dalším autorům, ovšem ještě několikrát mě napadne, co měla ta poznámka o Weissovi znamenat. Koneckonců to byl kluk jen o pár let starší než já, kterej tu skončil hned po vejšce, protože jinde místo nesehnal. Vlastně jsem s ním soucítila jako s nikým jiným v tomhle drolicím se skanzenu.

Po poslední hodině mě ještě ten den venku před školou odchytne Tomáš. V uplynulejch tejdnech jsem si všímala, že se v mé přítomnosti pokaždý lehce usmívá. Stejně jako teď. Nejradši bych se ho zeptala na důvod. Jestli je na mně něco vtipného, nebo je prostě takovej. Slova se ovšem ujme dřív než já.

„Nemáte něco od toho Burroughse? V knihovně jsem nic nenašel.“

Docela mě svým dotazem zaskočí. Nečekala bych, že zrovna Burroughs někoho takhle zaujme.

„Náhodou mám doma *Nahej oběd*. Musím tě ale varovat – není to čtení pro každého.“

Tomáš jako vždycky nadzvedne koutky. Je to přesně ten beze-lstnej úsměv (dost možná projev slušného vychování), do kterýho bych se někdy na gymplu docela určitě zabouchla. A ještě aby ne – Tomáš je pohlednej, má sportovní postavu, nedbale rozčuchaný blond vlasy a dokonale hladkej zátylek. Toho si bůhvíproč vždycky všímám. Jen teda nikdy u někoho podobně mladýho.

Ještě než odejde, vytáhne z batohu obálku nadepsanou mým jménem.

„Jo, a ještě něco – chtěli bysme vás pozvat na náš maturák. Máme ho na konci února. V sokolovně.“

Zaskočeně poděkuju a při pohledu na vstupenku přemejšším, jestli už nejsem na maturitní plesy trochu stará. Najednou mi ale dojde, že mě poprvý v životě někdo nezve jako *Janu*, normálního smrtelníka, nýbrž jako *paní magistru Heřmanovou*, členku pedagogickýho sboru. Rázem mi připadá, že je mi asi sto padesát.

Ještě několik dní pak zvažuju, jestli mám začít shánět plesový šaty, nebo nějakou neprůstřelnou výmluvu, která mě z tohodle danajskýho daru vyváže.

Pár dní potom, co jsem Tomášovi předala svoji ohmatanou kopii Burroughse, dostanu soukromou zprávu na jednom ze svých profilů.

ta knížka se nedá číst! proč lidi mrhaj svůj čas tím, že píšou něco co nikdo další nedokáže rozluštit? dyť se tam jen souloží a nadává!

Nezdá se mi vhodný si s Tomášem dopisovat (tím spíš, když jeho zpráva obsahuje sloveso *souložít*), a tak počkám do dalšího dne.

Příležitost k hovoru se naskytne (celkem příhodně) na konci pauzy na oběd. Jídelna je už prakticky prázdná, a tak Tomáše vybidnu, ať si přisedne k učitelskému stolu. Mezi sousty se mu pak snažím vysvětlit podstatu Burroughsovy knížky.

„*Nahej oběd* musíš chápat jako experiment. Hru. Jen těžko v tom textu najdeš nějaký smysl, pokud se budeš pít po klasický naraci.“

„Hm. A to je co? Ta narace,“ zeptá se mě se svým obvyklým úsměvem.

Vlastně jen díky němu se mi podaří udržet na uzdě nově objevenej vnitřní hlas středoškolský učitelky, co má nutkání ho napomenout, že to už jsme přece probírali. Místo toho mu se vši trpělivostí vysvětlím, že jde o zprostředkování děje vyprávěním.

„Aha. Když já z té knížky zatím pochytil jen asi deset různých výrazů pro gaye. A pak spoustu ukázek, co s člověkem udělaj drogy. Jinak si ty halucinogenní scénky vysvětlit neumím. Tohle má bejt jako všechno? Má vůbec cenu pokračovat?“

Zdá se mi, že ani netuší, jak těžkou otázku mi právě položil.

„Řekla bych, že jo,“ odpovím s prodlevou. „Možná to ale bude chtít nejdřív přečíst pár stravitelnějších knížek, aby sis to Burroughsovo novátorství dokázal užít.“

Ještě chvíli se mu snažím vyložit, co mě na týhle konkrétní knížce baví, a nakonec se domluvíme, že mu přinesu pár svých oblíbených kousků. Žvejká nudle s mákem, přikyvuje a nepřestává se usmívat. Jako by mi tím něco naznačoval. Jenže ptát se nemůžu. Nesmím. A tak dělám, že to nevidím, a nakonec souhlasím, že si taky přečtu něco na jeho doporučení.

Druhej den mi přinese *Hru o trůny*. Fantasy. Toho jsem se bála snad ještě víc, než kdyby mě někdo nutil číst podruhý *Zbabělce* od Škvoreckýho. Ty jsem kdysi protrpěla stejně osudově jako první menstruaci.

Přesto se dám do čtení. A překvapivě dojdou k názoru, že mě to baví.

Tomáš je z mého zjištění úplně odvařenej. Občas, když mám volno a jsem sama, za mnou zajde do kabinetu, povídáme si o jednotlivých scénách a doporučuje mi knížky, který si prostě *musím přečíst*.

Pokaždý ho potěší zjištění, že něco neznám, a opakuje mi, jak musím přijít na jejich maturák, protože půlnoční překvapení bude mít něco společného se Cersei a Jaimem.

Jenže teď, když už vím, o kom je řeč, se začínám bát. A důvodů je víc.

Jak tejdny ubíhají, všechno si začíná sedat. Už pomalu dokážu odhadnout, co během hodin nezmiňovat, abysme se příliš nevzdalovali od tématu, a koho se radši na nic neptat, protože to nemá cenu, pokud nechci propadnout pocitům naprostý marnosti. A to člověk, kterej má na starosti tři desítky mladých lidí, co jsou technicky dospělí, ale duši zůstávají dětma, jednoduše ocení.

Jedinou jistotou je pro mě Tomáš, kterej zvedne ruku pokaždý, kdy už to vypadá, že si na otázky budu muset odpovědět sama. Nemůžu sice říct, že by měl vždycky pravdu nebo svy odpovědi dokázal vyjádřit s elegancí velkého myslitele, ale za jeho snahu jsem vděčná. Stejně jako za ten nekonečnej úsměv, kterýho si všímám čím dál víc. A na kterej teď často myslím, když se vracím domů nebo se na konci dne sprchuju. Nebo kdykoliv jindy. Třeba když mi zase napíše.

Zprávy teď chodí skoro každéj večer. Vždycky se točí kolem knížek, filmů a seriálů, a já na ně začnu odpovídat. Neřešíme přece nic osobního. To by mi zřejmě přišlo za hranou. Kdyby třeba napsal, že mi to ve škole slušelo nebo že se těší za mnou do kabinetu, to by teprve bylo nepřípustný. Takhle ale ne.

Dokonce ho nechám, aby si sem tam postěžoval na mý kolegy. Jednou tak přijde řeč na biologa Pospíšila, kterej studentům zadal za úkol, aby ve dvojicích přinesli na laborky živou rybu. A to jen proto, aby ji ve škole zabili a on pak mohl domů donést spoustu zbytků, ze kterých, jak se nám chlubil u oběda, udělal deset litrů polívky. Nevěděla jsem, koho je mi líto nejvíc. Jestli studentů, ryb, nebo kolegy Pospíšila.

Tak jako tak se historika stane prvním tajemstvím, který s Tomášem sdílíme.

prijdete zejtra? musite! Cersei by jinak byla smutna.

Přesně tohle mi Tomáš napíše den před maturákem. Koukám na jeho zprávu snad hodinu, než se odhodlám reagovat. Čím víc si totiž dopisujem, tím víc si nejsem jistá, o co vlastně jde. Pořád sice platí, že se ani v náznaku nezmiňujem o svém soukromí, ale kdyby někdo naše zprávy spočítal, určitě už by šly do stovek. A možná ještě o řád víc. Ale to zní tak absurdně, že bych to ani nemohla nahlas přiznat.

Nakonec se rozhodnu ho nezklamat. Abych ale nešla sama, jako doprovod pozvu kamaráda Filipa. Je dost pohlednej, nezadanej, zábavnej, a hlavně - na kluky. To ale nikdo vědět nemusí. Jen ať si všichni myslí, že dokážu žít partnerským životem. Nebo společenským. Ani jedno totiž už roky není pravda.

Jakmile dorazíme do sokolovny, oči mi zaslzí z přemíry kolínkový a parfémů. Krátce zamávám všem svým svěřencům, kteří jsou z mýho příchodu až podivně nadšení, a snažím se najít bar.

„Určitě si musíte dát i s náma!“

„Jo! Určitě! Třeba zelenou,“ chechtaj se dva stejně poďobaní kluci ze septimy.

Samozřejmě jim jejich nabídku odkejvám, ale nechci, aby se Filip nudil, a tak se od něj nehnu. Letmo zahlídnu Tomáše, řítícího se naším směrem se dvěma panákama rumu. Jakmile ale uvidí, že nejsem sama, překvapeně se otočí a zmizí.

„Ty vole, dyť jsou to všechno děti!“ šklebí se Filip, když se uklidíme do tmavýho rohu na balkoně, kde překvapivě nikdo další není. Oba u toho cucáme pivo (on nealko, protože nás poveze domů) a já si začínám bejt čím dál jistější, že tohle celý byl jeden opravdu blbej nápad. A krom toho Filip krátce po začátku plesu dole zahlídne jednu svoji starou známost.

„Jen ho běž pozdravit. Mně to nevadí.“ Vidím, jak to s ním šije.

Nakonec tak na vlastní žádost osiřím já. Rychle si dám další dvě piva a ples ubíhá stejně jak tisíce před ním. Předtančení, rádoby-vtipný představení, přípitek a proslovy. První se slova ujme ředitel, mezi řečí pochválí dvěma maturantkám jejich výstřih a sál se tomu k mému překvapení směje. Vzápětí se do mikrofonu rozkocktá i třídní Pospíšil, kterýho jsem po příchodu letmo pozdravila na baru a namouduši jsem měla pocit, že pořád smrdí po rybách.

Jelikož se Filip dlouho neukáže, posadím se venku na lavičku. S pivem v ruce se třesu zimou a bavím pozorováním místní omladiny, co se pořád courá sem a tam a občas po skupinkách zaležá do křoví poblíž. Zajímalo by mě, co tam asi dělají, a nakláním se jejich směrem jako pavlačová drbna.

„Maj tam schovanej chlast.“

Otočím se a připitoměle se usměju na Tomáše. Ani jsem ho neslyšela přijít.

„Proč si ho nekoupí vevnitř? Vždyť tu všechno stojí třetinu toho, co v Praze.“

Pokrčí rameny. „Studenti, no.“

Má pravdu. Na vlastní maturák jsem si před lety donesla lahev s broskvovou vodkou a slavnostně ji během večera vyzvracela do svého psaníčka. Snad kvůli všem pivům, co už jsem dneska stačila vypít, historku řeknu i nahlas. Tomáš se jí směje jako pominutej a nabídne mi jointa. Nestačím se divit.

„Kdes to sebral?“

„Od Weisse.“

„Kolegy tělocvikáře?“

„Jo. Dealuje pro celý město.“

„Kecáš.“

„Nekecám. Se koukněte támhle,“ pokyne hlavou k lavičce kus od nás.

A skutečně – kolega Weiss tam stojí se dvěma studenty a vytahuje z kovový krabičky bledý smotky. Jako by se nechumelilo.

„Tráva je standard. A pokud se přidáte do jeho partičky, sežene vám i víc.“

Podívám se na něj napůl s obavama a napůl karávě.

„Ne, tak to není! Já od něj krom trávy nikdy nic jinýho neměl. A tohle je můj třetí špek v životě,“ dodá omluvně. „Nechával jsem si ho na dnešní večer.“

Zní přesvědčivě.

Škrtně zapalovačem a mně už zase slzí oči. Tentokrát kvůli dýmu z mariány, co se mi rozvalí pod nosem. Dám si práška a Tomáš se znovu rozesměje na celý kolo. Pozoruje mě, jako bych patřila minimálně na Discovery Channel – češtinářka, co hulí mariuanu. Osmý div světa. Exponát do cirkusu.

„Ty, kolik ti vlastně je?“ zeptám se, jako by to byla teď ta vůbec nejdůležitější věc.

„V květnu mi bude devatenáct.“

„Hm...“ bůhvíproč si vzpomenu na svou bouračku. „A v lednu už si měl řidičák?“

Tomáš se zašklebí.

„Ne? Kam jsem se to jen dostala!“ směju se a on si přisedne blíž.

„Nechcete sako? Klepete se jak osika.“

Něco uvnitř mě zpozorní. Přesto přikývnu. A při oblíkání si k saku krátce přičichnu.

„Už toho litujete?“

„Hm? Čeho konkrétně?“

Znovu nadzvedne koutky.

„No, tak obecně. Že jste se rozhodla učit zrovna tady.“

Pokusím se mu vysvětlit, že jsem neměla úplně na výběr. Že mi to spadlo do klína jako něco, s čím jsem nepočítala. On se zatváří nezvykle vážně.

„Jo, to znám. Člověk je takhle občas postavenej před hotovou věc, na který nejde nic změnit.“

Přemejšlím, na co asi naráží. Nepřijde mi ale vhodný vyzvídat.

„Ten kluk...“ vykoktá pak ze sebe, „to je... váš přítel?“

Varovnej ukazováček vzadu v mé hlavě sebou znovu nervózně zaškube.

„Ale ne... Jen kamarád. O mě by nestál.“

„Cože? Kdo by o vás mohl nestát?“

Otočím se přímo na něj a mám dojem, jako by jeho oči, upřímný a bytostně nezkažený (aspoň mi tak po všem tom pití připadaj), říkaly něco, s čím si nevím rady. Dokonce i to zjevný klišé mi od něj nezní ani trochu otrěpaně.

Mám chuť ho obejmout.

Jako by si toho sám všimnul, přivede řeč zpátky k plesu. Asi abysme se vyhnuli čemukoliv, co není neutrální a sterilní, jak by to mezi učitelkou a studentem mělo být. I když je mezi náma rozdíl sotva šesti let. Nato se zvednu a vrátím mu sako.

„Uvidíme se po půlnočním překvapení?“

Souhlasím.

Uvnitř nemůžu nikde najít Filipa. Jak ho znám, už je někde zalezlejší s tím svým objevem a dělaj bůhvíco. Nemám mu to ale za zlý. Za celou dobu, co jsem seděla venku, mě ani jednou nenapadlo, jestli mě třeba nehledá.

Než dojde na půlnočko, stihnu vypít další dvě piva a studentama se nechám pozvat na pár panáček zelený. Brzo jsem opilá tak jako už roky ne.

Pořád za mnou někdo chodí, zve mě na pití, já mám s každou další rundou pocit, že jsem strašně vtipná, a kdykoliv zahlídnu Tomáše, spiklenecky se na sebe usmějeme. Jako bysme teď měli nějaký tajemství, který před světem musíme chránit.

O půlnoci pak konečně dojde na to, čím mě tak dlouho napínal.

Každý na parketě je teď převlečený do středověkých hadrů a mně až po chvíli dojde, že maturanti rozehráli parodii na *Hru o trůny*. Rodiče a prarodiče najednou sedí jako přimražení, koulej očima a docela jistě netuší, co se děje. Zato omladina je z týhle frašky naprosto odvařená. A já se bavím s nima. Když ale přivřu oči, mám pocit, jako bych se ocitla uprostřed jakýsi vcelku dobře odehraný dekadentní hry. Chyběl už jen Burroughs se šampuskou.

Pořád vyhlížím Tomáše, abych zjistila, že prostor dostane až jako poslední. Je převlečený za Cersei a jeden z jeho pođobaných spolužáků hraje rachitického Jaimeho, její lásku a bratra v jedný osobě.

Chvilí něco plkaj o rodinným poutu a nehynoucí lásce, já se směju jak pitomá a nakonec přihlízím, stejně překvapeně jako ostatní, jak se ti dva začnou líbat. Vzápětí začne hrát cosi od Michala Davida a já sál radši opustím.

Když Tomáše potkám znovu venku, zdá se ještě o dost opilejší než já. Opět má na sobě sako, kravatu uvázanou kolem zápěstí a co chvilí se o mě opře, jak sotva stojí na nohou. Pořád se směje tomu, co se stalo vevnitř, a já si ho dobírám, že si to určitě užíval.

„Měli jsme domluvenej scénář, ale nenapadlo mě, že mi fakt nacpe jazyk do pusy!“

Vytáhne z kapsy novýho jointa a já mám dojem, že jestli jen jednou potáhnu, mý tělo to nevydrží. Přemlouvát se ale nenechám. Posadíme se kus od haly, nikde nikdo a já se pořád dívám Tomášovi na rty, kdykoliv si mezi ně vloží smotek.

„Chceš vědět tajemství?“

Přikývnu.

„Mně ta pusa s Honzou nevadila.“

Rozesměju se jako ta nejposlednější nána a pak se obrátím zpátky k němu. Zdá se, že to myslí vážně.

„Tak to by sis v tom měl udělat jasno.“

„Jo?“

Přikývnu. A pak ještě jednou. Čekám, kdy mu dojde, na co narázím. On se pak na okamžik zarazí. Tak konečně.

Nahnu se k němu a dostanu tu nejneohrabanější pusou svýho dosavadního života. Tomáš se na mě podívá, jako by si nebyl jistej, kdo vůbec jsem, a dá mi ještě jednu.

Lepší. Mnohem lepší.

Celá se třesu a mám pocit, jako by se to nedělo mně samotný. Když ovšem otevřu oči, zahlídnu Janu s Ivanou. Stojí kousek od nás zabalený do kožichů a měří si nás pohledem. Nato beze slova projdou kolem a já se stydím jako nikdy předtím. Najednou si sama přestanu bejt jistá, kdo vlastně jsem. A co tu vůbec dělám.

Celej víkend přemejšším, co si počnu, až mě vyhodí. Jak to vysvětlím našim. Jak se asi budu moct podívat maturantům do očí. A co s nima bude, když se jim necelý tři měsíce před maturitou znovu vymění učitelky. Je mi zle.

Od Tomáše navíc nepřijde jediná zpráva. Hypnotizuju telefon, jako by síla mého přání nezůstát v tomhle tichým vakuu mohla něco změnit, ale nic se nestane. Celou sobotu po plese tak doprovodí akorát zvuky mého zvracení a občas taky vzlykání, u kterého ovšem nedokážu určit, jestli důvodem je moje lítost nad sebou, nebo nad mým okolím. V neděli pak fyzickou kocovinu vystřídá čistě ta morální.

Návrat do školy přesto k mému překvapení neproběhne úplně nejhůř. Jen v kabinetě je poněkud ticho. Jana s Ivanou divně špulí pusy, a kdykoliv se odvážím promluvit, obě nakloní hlavu trochu stranou, jako by odteď zvažovaly, jestli každý slovo, který vypustím do světa, není lež. Po tom, co viděly, by to tak přece bejt mohlo.

Naproti tomu někteří studenti jsou teď výrazně vřelejší.

„Pěkně jste to rozjela! Kdy zas dáme zelenou?“

„Musíte s náma do Galerky!“ pokřikujou směrem ke mně na chodbě.

Všem těm vtipálkům samozřejmě řeknu, že se určitě domluvíme, jen ať už na chvíli zavřou pusy, ale sama tuším, že zůstane u slibu. (Galerka je jedna ze tří místních hospod. A spolehlivě jediná, kde vám nalejou, i když vám do plnoletosti ještě jeden dva roky chybí.)

Už se zdá, že všechno bude úplně v pohodě, ale cestou z oběda potkám ředitele.

„Á, slečna Heřmanová!“ volá na mě zvesela a ve mně hrkne. „Doprovodíte mě do ředitelny?“

S obavama přikývnu.

„Ono vám beztak nic jinýho nezbyde, když jsem váš ředitel, co?“

Předstírám pobavení.